

Hákon lögmaður setti frúnna í deyða

Misstóku seg við fyrsta leik í sjómargstæling við bretar

Eitt hið hvernigista mistakið, ið gjört er, er tað sum landsstýrið gjörði, tá ið tað uttan minst samráðing við uttanríkisráðgjafina, uttan samráðing við hinar flokkarnar á tingi boð, aði frá, at føroyingar vildu ikki móta meiri á fundi um sjómargstæling og teir spurningar, sum standast av honum.

Hvussu stórt mistak fyrri ikki at siga svik hetta var móti føroysku fiskiinteressum sær; best nú, tá ið út kemur, hvat ið kókaði undir lokinum hjá bretum, meðan landsstýrið svav.

Men størri mistakið enn hetta var svarið, sum okkara lögmaður gav eisini uttan orð ella eitt eitt nakran av mótmælisflokkunum og kanska eisini uttan orð ella eitt til samgongumenn sínar — tó tað er illa hugandi, tí hvorki Erlendur Paturssonur, Kærsten Hoydal ella Niels Winther Poulsen hava tikið stóðu frá teirri reðuliga »fadesu«, sum lögmaður gjörði, tá ið hann svaraði bretska reiðaranna hóttan við landingskerkjum, ja næstan við landingsbannum móti føroyingum í Bretlandi.

Lögmaður málbar seg í talvæli.

Tað kann vera merkjala, ljóða væl.

Men sári kenst tað fyrri talarin, tá ið orðini venda sær móti honum sjálvum. Og tað gjörði tað ið ólukkumáta hjá lögmanni, soleiðis sum hann svaraði.

Hann flutti leik, men setti frúnna í deyða við fyrsta leik.

Óheppari telvára kann ein neyvast finna til so torført talv, sum her var talan um, talvið málum bretska og føroyingar um livs-interessur fiskimanna har og her.

Allir menn eru samdir um, at tað var óforsvarlig gerð av landsstýringum ikki at vera við í øllum samráðingum isjómargstæling viðvíkjandi og viðvíkjandi teimum spurningum, sum standast av sjómargstælingum.

Hetta var eitt hitt reðuligasta mistakið, sum gjört er.

Hvussu reðulig hetta mistakið er, visir best, at nú koma bretska reiðarar og trolaraeigarar og lýsa eina stóðu, sum teir hava tikið aftaná, at Føroya landsstýri alment hevði sagt frá, at tað vil einki hava at gera við at samráðast við bretska reiðarar og trolaraeigarar og tí, sum knýttir seg til ella stendst av sjómargstælingini.

Teir lýsa eina stóðu, sum ikki týðir minni, um hon verður framd, enn ein vill bretska hungursroynd móti føroyingum.

Okkara menn skuldu sjálvandi verið á staðnum, har ið samráðingarnar fóru fram. Teir vildu óivað fingið frænir av tí, sum var í gerð. Og so kundu og skuldu teir sjálvandi leita allar hesar góðu bretska upp og latið teir fingið at vita, at teir vóru við at gera eina ta stóru skemdargerð, ið eitt stórt fólk kann gera móti einum litlum folki: SETA TIL HUNGURSBAND FYRI NASARNAR.

Og áttu okkara menn andans brand í orðum sínum og penni, skuldi tað verið lógð, um trolfini í bretunum ikki vóru ríkin út — av skomum. Tí bretska — sjálvt kapitalistarnir — eru eymir fyrri skinninum. Teir tola ikki nógv, tá ið teir kenna, at teir eru við at verða krossfestir sum ómenn.

Men okkara menn, okkara landsstýri sat heima, stakk hovið í hoydugan, reddist fyrri at verða forført, reddist fyrri ikki at kunna standa seg móti bretska trystinum, soleiðis sum tað kom fram í talu

lögmanns Hákon Djurhuusar.

Men tá ið so ólukkan er hend, ger lögmaður ta stóru vanluku. gerðina.

Føroya fiskimark

Nú bretska hava avmarkaða solulíkindi okkara á bretska marknaðinum, verður nógv skrivað um hetta tiltak. Ein hin skilabesta grein um hetta evni stóð í gjár í H A F-tíðindi — blað Havnar Arbeidsmannafelags.

Við loyvi teirra prenta vit her uppafur meginpartin av hesi grein:

Grækarismessudag í ár — um nakrar fáar dagar — hava vit so 12-fjórðings fiskimark við Føroyar. Tað hava vit fyrri so vilt havt í nokur ár; men bretska hava havt sey serrættindi at kunna fiska inn at 6 fjórðingum.

Hesi serrættindi skuldu teir havt mist í fjór; men hildið varð tá, at vit komu at standa sterkari vvir fyrri bretum, um vit stóðu við at avtaka hesi serrættindi til Island 12. mars í ár setti silt 12-fjórðings fiskimark í gildi.

Allir menn hava verið gleðir yvir, at nú vildi ikki longur verða givið út. Nú skuldi 12-fjórðingsmarkið við beinum linjum frá landodnum koma at gálða fyrri allar tjóðir.

Men bretska, sum eru teir einastu ið hava havt serrættindi við Føroyar, gjørdust spinnandi: illir yvir at missa sey. Teir hava hót við at avmarka solurættindi Føroyinga á bretska marknaðinum.

Og tað hava teir eisini gjørt nú! Henda avmarkan er so vitufvandi, at hon væl kann sigast at

drepa alla føroyska fiskasolu á bretska marknaðinum.

Á fiskivinnufundinum, sum hildið hevur verið í London, og sum júst nú er endaður, lutuok 16 lond, Danir hildu fast við, at 12-fjórðingsmarkið við Føroyar uttan frávik skuldi setast í gildi 12. mars í ár.

LANDINGARBANN

Bretskir trolaraeigarar eru ógviliga harnir yvir hesa avgerð, og hava teir saman við skiparum og fiskimonnum gjørt av at banna føroyska fiskasolu í Bretlandi. Væl eitur hetta ein avmarkan av soluni; men í roynd og veru er tað — landingarforboð.

Og tað tykist, sum fiskakeyparnir nú eisini fara at ganga við til hetta tiltak.

Logið kortini kann tað tykjust, at ikki hoyrist eitt óvægt orð um »íslendska 12-fjórðingsmarkið«. Íslendska fiskiokið er so ovurstort í mun til hesa litlu haválinu um Føroyar, at tað mátti verið tann dyggari smeyturin. Men kanska fingur bretska nógv mikið av toskakrignum har fyrri nokrum árum síðan.

Er tað so umráðandi fyrri bretska at halda rættin til fiskiskap inn at 6 fjórðingum við Føroyar, so má tað sanniliga vera uppá hægstu tíð, at føroyingar sjálfir fáa hetta havið at arbeiða á ótarnaðar av fremmandum trolarum.

TJÓÐARSKALD ÍSLANDS
Dávið Steffánsson
frá Fagraskegi
deyður

Mangir eru smár,
miklir eru fáir.
Honum kvoða minnstjóð
allar Íslands dír.

Hans Dalsgaard.

afturat stivan triðing av okkara flota.

Heldur enn at nýta hetta talv, mál, stigur okkara lögmaður fram illur og sigur spottandi, at hann, meðan glaður fyrri at hava lært bretska at kenna, sum teir vóru (— sum alt annað enn gentlemen) og kvitar við teir við einum farvæl við tók fyrri tíðina, sum fór.

Har søtu vit!

Stendur tað til lögmanns, so hava bretska trolaraeigarar og bretska uttan svorðslag vunnið talvið uttan at hava mist ein einasta mann, meðan borið hjá okkum stendur ruddað, óyði, ikki ein finna eftir.

Men eitt stendur eftir, navntið sum maðurin vann sær:

Hákon tapari.

Vit minnas hansara stórtap, tá ið hann kom at standa skák og mál í 1957, innanfyri 12 ára sáttmálan um trimila fiskimarkið út frá óbeinum linjum.

Men eitt stendur fast: Danir viku ikki frá teirri stóðu um 12 mifa fiskimark út frá beinum linjum, sum tikin var og lýst undir seinasta landsstýri.

Eitt sindur um »WEEKEND«

Tá ið vit fóru at kanna líkindini at fáa fatur á einum norðurlandskum fylgiblaði til SOSIALIN, var tað í Danmark eitt annað blað, vit høvdu í huga, navnliga »UGENS GÆSTE« hjá javnaðarflokksins provinsblóðum; men her hendi tað harmiliga, at hetta frálíka blað helt uppat at koma út.

»WEEKEND« er blað í rættuliga nútímans sniði.

Í blaðnum finna vit áhugaverdar greinagerðir um og frá øðrum londum, vit lesa um alheimsviðurskipti, alheimsmentan, jassusíkk, eitt og annað í snáum ella stuttum sagt og á baksíðuni hava vit, sum tað eitur »UGENS MORSOMSTE KRYDS-ORD!«

Enn kunnu okkara lesarar ikki vera við í hesi kapping; men hesi viðurskipti venta vit at fáa í rættlag sum skjótast.

reitt í summarmánaðinum, síðan er at siga, at føroyingar í januar og oktober ársfjórðingum besta árið hava avreitt fyrri 600 rúsdum £ í hvørjum. Tað vil tá í roynd og veru siga, at vit verða settir niður í einar 11 milljónir krónur árliga.

Men harvið er hundur ikki meir enn hárbardur. Afturat hesum kemur so, at bert helvtin av tí fiski, vit fáa loyvi at landa, skal hava toskaskræðu, og koma vit tá niður á einar 6 milljónir krónur, tí meginparturin av tí fiski, vit landa í Bretlandi, er toskur. Kann tað tí av sonnum sigast, at í tí stóra og heila eru vit úthýstir av bretska marknaðinum.

HVI LEGGJA BRETAR EINSAN Á FØROYINGAR?

Vit vita ikki, um tað er heilt beint, men sagt hevur verið, at Føroyar og Island hesi síðstu áriní hava selt út móti helvt av øllum tí fiski, sum landaður hevur verið í Bretlandi teir 6 vetramánaðarnar. Líkt er tí til, at teir ikki kunnu avmarka aðra solu enn ta føroysku, um teim ikki skal koma at tróta fisk í størri muni.

Har afturat kemur so, at ta føroyski fiskurin ikki meir kemur á bretska marknaðin, verður mangan knipið við at fáa nógv stórar fiskanogdir, og so fara soluprisirnir upp, bretska reiðarum og skiparum til stóran fyrimun.

Tað kann vera ivamál, hvør ið kemur at kenna størri svíðan av hesi soluavmarkan. Føroyingurin ella bretska sjálvur.

HVAT GERA FØROYINGAR NÚ?

Nú tykist ikki annað at vera at gera enn at stimbra føroyskan fiskiskaidnað so á landi í Føroyum, at vit sjálfir verða forir fyrri at taka allan tann fisk, forini veiða, og skera hann til flok til USA-marknaðin; tí eftir øllum at døma verða vit heldur ikki at kunna selja fiskaflok í Bretlandi.

Ein slík stimbran av føroyska vinnulivinum vildi verið landinum til alstórt gagn. Og fyrri arbeiðarastettin vildi hetta givið arbeiðslíkindi fyrri ein stóran part av tí folki, ið nú hevur litið ella einki arbeiði.